

EU:N VIHREÄN KEHITYKSEN OHJELMAN MUUNTAMINEN

PAIKALLISIKSI TOIMIKSI

Euroopan paikallis- ja aluepäättäjien julkilausuma

Euroopan paikallis- ja aluepäättäjinä vahvistamme sitoutumisemme Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamiseen alueillamme kansalaisten, yritysten ja paikallisyhteisöjen mahdollisimman laajaa osallistumista edistäen.

Ensimmäinen osa: Johdanto

Otamme huomioon kriittisen globaalien tilanteiden ja Eurooppaan tällä hetkellä kohdistuvat kiireelliset haasteet ja katsomme, että epävakaat geopolitiittiset tilanteet vaikeuttavat pyrkimyksiä löytää ratkaisuja maailmassa vallitsevaan kolmoiskriisiin¹. Tässä yhteydessä Euroopan vihreän kehityksen ohjelma tarjoaa muutosvoimaisen vision Euroopan kestävästä tulevaisuudesta. Se olisi turvattava, ja sitä olisi kehitettävä edelleen.

EU:n siirtyessä vuoden 2024 vaalien jälkeen uuteen, vihreän kehityksen ohjelman täytäntöönpanovaiheeseen olisi keskityttävä paljon enemmän sellaisten toimintapolitiikkojen laatimiseen, jotka mahdollistavat ehdottomasti toteuttamisen arvoisten toimenpiteiden käyttöönoton ja nopeuttavat käytännön ratkaisujen täytäntöönpanoa sekä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi että siihen sopeutumiseksi. Nämä politiikat tuovat konkreettista lisäarvoa yrityksillemme ja yhteisöillemme ja nopeuttavat samalla siirtymistä ilmastoneutraaliuteen.

Paikallis- ja alueviranomaisilla on keskeinen rooli Euroopan vihreän kehityksen ohjelman toteuttamisessa. Koska olemme lähellä kansalaisia ja yrityksiä, meillä on parhaat edellytykset saada paikalliset sidosryhmät ja yhteisöt mukaan toimintaan luomalla tarvittavat puitteet ja tukemalla paikallisia aloitteita. Näin varmistamme, että Euroopan vihreän kehityksen ohjelma muuntuu tarkoituksenmukaisiksi, tehokkaiksi ja konkreettisiksi toimiksi, jotka hyödyttävät kaikkia.

Sitoumuksemme täyttämiseksi meidän on toimittava oikeanlaisessa kontekstissa. Samalla kun keskitymme suunnittelemaan strategioita, joilla autetaan kansalaisia, sidosryhmiä ja yrityksiä pääsemään mukaan ohjelman toteutukseen, mobilisointi- ja täytäntöönpanovalmiutemme olisi sisällytettävä tiiviimmin Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan, ja paikallis- ja aluetason tarpeet, esteet ja mahdollisuudet olisi otettava huomioon EU:n lainsäädäntö- ja tukikehystä kehitettäessä.

¹ [What is the Triple Planetary Crisis? | UNFCCC.](#)

Euroopan alue- ja paikallispäättäjinä

- vahvistamme päättäväisyytemme toimia Euroopan unionin ja jäsenvaltioiden keskeisinä liittolaisina **toteutettaessa kunnianhimoisia ja muutosvoimaisia toimia** Euroopan vihreän kehityksen ohjelman täytäntöönpanemiseksi paikallisesti.
- toistamme halumme kehittää **vahvempia valmiuksia ja taitoja** vihreän kehityksen ohjelman hankkeiden toteuttamiseksi ja edistää innovointia, yhteistyötä ja kansalaisten osallistumista julkisen politiikan eri aloilla ja niiden välillä.
- korostamme, että paikallis- ja alueviranomaiset käynnistävät monia **räätälöityjä konkreettisia toimia ja tavoitteita** kansalaisten, sidosryhmien ja yritysten aktiiviseksi osallistamiseksi. Tähdennämme kuitenkin tarvetta suunnitella **monitasoisen hallinnon parempaa integrointia ja suoraa rahoituksen saantia**.
- suhtaudumme myönteisesti paikallis- ja alueviranomaisille osoitettujen **EU:n tukivälineiden² kasvattamiseen** Euroopan vihreän kehityksen ohjelman eri politiikanaloilla. **Varoitamme** kuitenkin, että tämä kasvu ei välttämättä lisää vastaavasti välineiden mitattavissa olevaa vaikutusta.³

Toinen osa: Suositukset

Tässä tilanteessa Euroopan alue- ja paikallispäättäjinä

1. kehotamme lainsäätäjiä ja jäsenvaltioita suunnittelemaan uudelleen tehokkaat **monitasoisen hallinnon** prosessit, joilla annetaan täysi tunnustus, näkyvyyttä ja tukea paikallisille ja alueellisille toimijoille ja jotka mahdollistavat niiden nopeutetut ja laajennetut toimet, samalla kun otetaan huomioon erilaiset olosuhteet ja resurssit ilmaston neutraaliuden ja selviytymiskyvyn saavuttamisessa.
2. kehotamme lainsäätäjiä ja jäsenvaltioita tekemään parannuksia, joilla edistetään energiaunionin hallinnon yhdenmukaistettua seurantajärjestelmää, jotta **paikallis- ja aluehallinnon toimet ja panokset voidaan ottaa huomioon** kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien kanssa johdonmukaisten ja kansallisia erityispiirteitä kunnioittavien seurantajärjestelmien avulla.
3. pyydämme Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita tarjoamaan paikallis- ja alueviranomaisille ja niiden sidosryhmille **asianmukaisia osaamisen ja valmiuksien kehittämisalustoja**, joilla helpotetaan vihreän kehityksen ohjelman täytäntöönpanoa ja sen seurantaa.

² Mukaan lukien kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopimus, Green City Accord -aloite, kiertotalouskaupunkeja ja -alueita koskeva aloite ja ”Intelligent Cities Challenge” -ohjelma.

³ [The impact of EU climate and energy initiatives on cities' climate transition](#), AK, Euroopan unioni, 2023.

4. kehotamme Euroopan komissiota tarjoamaan **joustavampia ja osallistavampia tukivälineitä**⁴, joiden avulla voimme vastata perusteellisemmin erityisiin haasteisiimme hyödyntämällä paikallis- ja aluetason toimintaympäristön tarjoamia mahdollisuuksia. Samalla tulisi parantaa tukivälineiden ja rahoitusvirtojen (esim. koheesiorahastot, elpymisrahasto, oikeudenmukaisen siirtymän rahasto ja sosiaalinen ilmastorahasto) saatavuutta ja osallistavuutta laajemman paikallis- ja alueviranomaisten ryhmän kannalta.
5. kehotamme vahvistamaan **synergioita EU:n tukivälineiden**⁵ **ja jäsenvaltioiden aloitteiden, suunnitteluprosessien ja toimenpiteiden välillä**, jotta voidaan parantaa keskinäistä tukea ja osallistavuutta ja tarjota teknistä ja taloudellista tukea, jota paikallis- ja alueviranomaiset tarvitsevat Euroopan vihreän kehityksen ohjelman toteuttamiseksi paikallisesti.
6. pyydämme kiinnittämään erityistä huomiota **olemassa olevan EU:n rahoituksen ja tukivälineiden**⁶ **välisiin synergioihin**, jotta voidaan saavuttaa suuremmat vaikutukset ja poistaa haitallisia toimintapoliittisia rajoja, päällekkäisyyksiä ja tarpeetonta hallinnollista taakkaa.
7. kehotamme lainsäätäjiä **varaamaan lisää EU:n rahoitustukea, joka kanavoidaan suoraan** vihreän kehityksen ohjelman täytäntöönpanoon paikallis- ja aluetasolla, jotta varmistetaan, että poliittisia sitoumuksia voidaan noudattaa luomalla vankkoja täytäntöönpanosuunnitelmia.
8. kehotamme lisäämään **EU:n alue- ja koheesipolitiikan rahastojen** ja vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden sekä paikallis- ja alueviranomaisia tukevien välineiden⁷ **yhdenmukaistamista ja integrointia**.
9. suositamme, että otetaan käyttöön **tulosperusteisempaa rahoitusta**, johon sisältyy mekanismeja, joilla palkitaan paikallishallintoa ympäristötavoitteiden, sosiaalisten ja puhtaiden taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta kunkin EU:n jäsenvaltion kansalliset erityispiirteet huomioon ottaen.
10. ehdotamme tehostettua yhteistyötä Euroopan komission ja alueiden komitean välillä **vihreän kehityksen ohjelmaa paikallistasolla käsittelevän työryhmän** kautta: se voisi toimia paikallis- ja alueviranomaisten kanssa tehtävän yhteistyön keskipisteenä, koordinoida toimia EU:n tukivälineiden kesken ja antaa ohjausta EU:n vihreän kehityksen ohjelman politiikkojen mukauttamiseksi paikallisiin ja alueellisiin valmiuksiin ja tarpeisiin.

4 Mukaan lukien kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopuolitus, Green City Accord -aloite, kiertotalouskaupunkeja ja -alueita koskeva aloite ja ”Intelligent Cities Challenge” -ohjelma.

5 Ks. edellinen alaviite.

6 Ks. edellinen alaviite.

7 Ks. edellinen alaviite.

Kolmas osa: Päätelmät

Euroopan vihreän kehityksen ohjelman onnistuneen täytäntöönpanon varmistamiseksi on välttämätöntä lisätä paikallis- ja alueviranomaisten vaikutusmahdollisuuksia keskeisinä muutoksen toteuttajina.

Parantamalla valmiuksiamme, tarjoamalla kohdennettua taloudellista tukea, rikkomalla toimintapoliittisia rajoja ja käynnistämällä rakenteellisia vuoropuheluja EU voi hyödyntää kestävästä muutoksesta edistävien paikallisten ja alueellisten aloitteiden potentiaalia ja ottaa samalla huomioon paikalliset ja alueelliset realiteetit. Tällä lähestymistavalla valjastetaan luottamus, joka kansalaisilla ja yrityksillä on paikallis- ja alueviranomaisiinsa, varmistetaan toiminnan jatkuva koordinointi ja yhdenmukaistaminen ja muunnetaan näin Euroopan vihreän kehityksen ohjelma pelkästä toiveesta todellisuudeksi.